

УДК 330.322

Ю.Г. Гришаєва, канд. екон. наук

Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ В ІСТОРИЧНОМУ ПОСТУПІ

Досліджено основні теоретичні підходи до управління інвестиційною привабливістю. Наведено їх трансформацію відповідно до сформованих концепцій розвитку. Підкреслено роль держави у створенні сприятливих умов інвестування. Наголошено на необхідності відповідності активізації інвестиційних процесів в країні рівню її економічного розвитку.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, чинники активізації інвестування, державне управління, економічний розвиток.

Исследованы основные теоретические подходы к управлению инвестиционной привлекательностью. Приведена их трансформация относительно сформированных концепций развития. Подчеркнута роль государства в создании благоприятных условий инвестирования. Обоснована необходимость соответствия активизации инвестиционных процессов в стране уровню ее экономического развития.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, факторы активизации инвестирования, государственное управление, экономическое развитие.

The main theoretical approaches to the management of the investment appeal are investigated. Their transformation in accordance to the established concepts of development is given. The role of the state in creating the favourable investment conditions is emphasized. The need to comply intensification of investment processes in the country to the level of its economic development is stressed.

Key words: investment appeal, the factors of activation of investment, governance, economic development.

Постановка проблеми. Дослідження процесів інвестування та інвестиційної привабливості посідає чільне місце в економічній теорії та практиці. Розвиток системи світового господарства є тісно пов'язаним з забезпеченням економіки інвестиційними ресурсами, що формують потенціал її стійкого зростання. Обсяг інвестування розглядається як один з найважливіших показників процвітання економіки, а перепади інвестиційних вкладень – як індикатор змін сукупного попиту, обсягу національного виробництва та рівня зайнятості населення. Обумовлена цим необхідність збільшення обсягу інвестування потребує розробки відповідних заходів щодо їх залучення.

Особливо актуалізується це питання з розгортанням процесів глобалізації, одним з проявів яких є переміщення капіталів між різними рівнями світогосподарської системи. В основу регулювання потоків інвестиційних ресурсів сьогодні покладено інструментарій управління інвестиційною привабливістю. Однак механізм його застосування в різних країнах має суттєві відмінності та, що є найбільш важливим, сама концепція управління інвестиційною привабливістю має різне підґрунтя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розвиток теоретичних засад інвестування, а також прикладних аспектів формування інвестиційної привабливості зробили такі відомі науковці, як З. Боді, К. Віксель, Дж. Гелбрейт, Л. Гітман, Дж. Кейнс, Ф. Ліст, В. Мітчелл, М. Портер, Д. Рікардо, Дж.М. Розенберг, Р. Солоу, А. Сміт, І. Фішер, Е. Хансен, Р. Харрод, У. Шарп, Й. Шумпетер та ін. Питанням управління інвестиційною діяльністю та розробки заходів щодо створення сприятливих умов інвестування присвячено праці провідних російських і вітчизняних учених: О.І. Амоші, Є.В. Балацького, І.О. Бланка, В.Ф. Бесєдіна, М.П. Бутка, М.П. Войнаренка, В.М. Гейця, А.Ф. Гойка, А.В. Гриньова, А.А. Даниленка, Я.А. Жаліла, А.О. Касич, Є.О. Ланченка, А.С. Музиченка, К.П. Покатаєвої, А.М. Поручника, С.К. Реверчука, Н.О. Татаренка, А.В. Черєпа.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на ґрунтовність наукових доробок, розробка концепції управління інвестиційною привабливістю, забезпечення її відповідності сформованому етапу розвитку країни, що базується на вивченні підходів до управління та формування сприятливих умов інвестування в історичному поступі розвитку, потребує подальшого дослідження.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є вивчення підходів до управління інвестиційною привабливістю в історичному поступі, а також їх трансформації відповідно до сформованих концепцій розвитку.

Виклад основного матеріалу. По-перше, слід відзначити, що можливість забезпечення національних економік (як складових світогосподарської системи) інвестиціями варто розглядати з двох позицій: виходячи як з наявності передумов, що впливають на переміщення капіталів між різними рівнями системи, так і специфічних особливостей, що забезпечують притік капіталів до національних економік.

Аналізуючи сучасну теорію інвестування, до передумов, що зумовлюють процеси переміщення капіталів, варто віднести наступні: структурні недоліки світового ринку капіталів, неоднакова забезпеченість трудовими та природними ресурсами, політичні мотиви; та похідні від них: можливість освоєння нових ринків, диверсифікації виробництва, використання переваг національної конкурентоспроможності та інтернаціоналізації. Перелічені переваги дають змогу інвестору досягти найбільшої ефективності і все частіше пов'язується з діяльністю транснаціональних корпорацій.

Треба зазначити, що поняття інвестиційної привабливості слід розглядати в контексті специфічних особливостей національної економіки, тобто певних груп чинників, що в сукупності формують інвестиційне середовище країни. Їх врахування повинно бути відправною точкою в оцінюванні та розробленні заходів управління інвестиційною привабливістю.

З моменту виникнення інвестиційної теорії науковці неоднозначно ставилися до визначення передумов, що впливають на процеси переміщення капіталів, та кола чинників, що зумовлюють формування інвестиційної привабливості національної економіки і підвищення інвестиційної активності в країні. Це, передусім, пов'язано з неоднозначним трактуванням як самого процесу інвестування, так і інвестицій як економічної категорії зокрема, а також участі держави в управлінні інвестиційною діяльністю, особливо стосовно іноземного інвестування. Управління інвестиційною діяльністю та оцінювання інвестиційної привабливості в межах управлінської діяльності базується на переліку теоретичних положень. Сучасна теорія інвестування ґрунтується на вихідних положеннях класичної політекономії, неокласичної та кейнсіанської концепцій. З розвитком системи макроекономічного регулювання відбулася зміна основних переконань, пов'язаних з управлінням інвестиційною діяльністю. Еволюцію підходів до формування сприятливих умов інвестування, роль держави в цьому процесі, погляди представників різних шкіл в історичному поступі розвитку світової економіки на сутність інвестицій та інвестування подано в таблиці.

Таблиця

Еволюція підходів до сутності та формування сприятливих умов інвестування

Період	Найвидатніші представники	Сформовані погляди щодо сутності інвестування	Підходи до формування сприятливих умов інвестування
1	2	3	4
XV-XVII ст.	Меркантилісти (Т. Ман, Д. Юм, Дж. Ло, Ж. Кольбер, Л. Зекендорф, Й. Бехер, Ф. Горніг та ін.)	Аналіз й узагальнення процесів, що відбуваються в обігу. Ототожнення грошей і капіталу. Джерелом багатства та інвестицій є торговий капітал, накопичений від здійснення успішних зовнішньоекономічних операцій. Єдиний засіб збагачення країни – реальні гроші. Кошти на розвиток мають поступати як із внутрішніх джерел, так і від зовнішньої торгівлі. Роль регулятора торгового балансу належить державі, що здійснює активну протекціоністську політику щодо грошових потоків	Необхідною передумовою збільшення припливу грошей у країну є відмова від нагромадження скарбів, експорт товарів та послуг, а також надання грошових кредитів іншим країнам. Притоку грошей має сприяти розвиток пріоритетних виробництв, освіти, торгової та промислової інфраструктури; ефективна податкова політика, регулювання грошово-кредитної сфери; забезпечення іноземним інвесторам можливості безперешкодної репатріації прибутку, надання в користування державних земель та будівель з можливістю викупу, пільгових умов навчання дітей тощо

Продовження табл.

1	2	3	4
Друга пол. XVII ст. – поч. XVIII ст.	Фізіократи (В. Петті, П. Буагільбер, Ф. Кене, Ж. Тюрго та ін.)	Лібералізація економічних відносин переносить дослідження у сферу виробництва, перехід від жорсткого держуправління до саморегулювання економіки. Сутністю багатства є створення вартості, основними чинниками якого є праця і земля. Різниця між ціною і вартістю є основою нагромадження та інвестицій, джерелом інвестицій є дохід від виробництва, який залежить від величини заробітної плати та розмірів ренти. Інвестиції – виробничі витрати або капітальні вкладення, які в майбутньому приносять дохід. Земля – головне джерело багатства	Забезпеченням значних обсягів інвестицій є зведення заробітної плати до мінімуму засобів існування. Сприятливими умовами для інвестування є відмова від прямого державного втручання в інвестиційний процес, реформування податкової системи (особливо стосовно важливих у конкурентному відношенні галузей), відмова від законодавчого регулювання процента, розвиток банківської системи, вільне ціноутворення та конкуренція, еквівалентний обмін. Притік іноземних інвестицій залежить від розмірів прибутків і процента (ціни на капітал) в країні
XVIII ст.	Представники англійської класичної школи (А. Сміт, Д. Рікардо)	Ототожнення обсягів доходів та заощаджень з інвестиційними запасами, оскільки нагромадження грошових коштів призводить до їх подальшого застосування. Заперечення твердження про те, що кредит є джерелом інвестицій. Обґрунтування необхідності часткового втручання держави в інвестиційний процес з метою обмеження непродуктивного споживання, що гальмує інвестування. Надання виняткового значення вітчизняним капіталам для розвитку провідних галузей промисловості, розвиток програм національного протекціонізму	Передумовою інвестування є максимізація норми чистих інвестицій, тобто різниці між тими видами діяльності, які сприяють нагромадженню капіталу, і тими, що обслуговують домашні господарства. Серед передумов інвестування, що створює держава, є через оподаткування обмеження розміру ренти землевласників як непродуктивного класу, що не бере участі в нагромадженні; регулювання норми процента й мінімізація заробітної плати; пільговий режим інвестування перспективних виробництв для внутрішніх інвесторів. Можливість створення абсолютних переваг у певній країні вважається виключенням із загального правила
Кінець XVIII ст. – перша пол. XIX ст.	Представники модифікованих класичних підходів, що сформувалися відповідно до особливостей економічного розвитку кожної країни (Ж. Сей, Ф. Бастіа, Дж. Лодердейл, Т. Мальтус, Дж. Мілль, Н. Сеніор)	Розробка теорії трьох факторів виробництва – людини, капіталу та землі як основних агентів виробництва та зростання багатства в суспільстві. Заощадження є джерелом, але не завжди дорівнюють інвестиціям (заощадження тоді стають капіталом, коли підлягають виробничому споживанню – інвестуванню); важливе джерело інвестицій – кредитні гроші. Обсяг і структура інвестицій залежить від потреб і платоспроможного попиту та регулюється ставкою процента. Незважаючи на прихильність до ліберальних принципів, держава має контролювати міграцію капіталу	Притоку капіталу сприяє підвищенню доходів, рівня споживання, а також норми прибутку та ставки процента; розвиток підприємництва, ефективна податкова та грошово-кредитна політика, управління державним боргом через спеціально створені фонди; стимулювання винахідництва й техніки. Необхідною умовою для безперервного процесу інвестування є невинувачене споживання. Могутніми стимулами до інвестування є державні витрати та розвиток міжнародної торгівлі. Втручання держави є винятком у межах національної економіки, але необхідністю у галузі міжнародної міграції капіталів

Продовження табл.

1	2	3	4
Кінець XVIII ст. – перша пол. XIX ст.	Представники критичної течії класичної школи (С. Сімонді, П. Прудон, К. Родбертус-Ягцов)	Розгляд інвестування як явища, що справляє негативний вплив на економіку. Обсяги інвестування залежать від заощаджень. Інвестування заощаджень пов'язане з психологічними мотивами. Надмірне нагромадження капіталів зумовлює концентрацію виробництва, призводить до кризи збуту товарів та, як наслідок, зупинення виробництва. Тому на державу покладено регулюючу функцію, що має стримувати зростання заощаджень та інвестицій, перерозподіляючи й вирівнюючи доходи через податкову систему	Сприяти припливу капіталів може підвищення рівня прибутку, не урізаного податками. Але доцільність збільшення обсягів інвестування є неоднозначним питанням. У контексті майнового розшарування суспільства, що створює загрозу криз, інвестування неспожитих доходів не передбачається, а підкреслюється необхідність розподілу доходів на користь незаможних членів суспільства через систему оподаткування («справедливого обміну»). Виконання державою своїх функцій можливе лише за умови закритих для іноземних інвесторів кордонів, тому й створення сприятливих для них умов не має сенсу
XIX ст.	Представники альтернативних інвестиційних теорій США та Німеччини (Г. Кері, Ф. Ліст, В. Рошер, Б. Гільдебранд, К. Кніс)	Невизнання космополітизму класичної теорії, направлення зусиль на зупинення іноземної експансії, захист та розвиток економічної незалежності країн, ідея об'єднання нації, визнання загальносуспільного інтересу як пріоритетного, особливі вимоги до державного втручання в інвестиційний процес, протекціонізм. Внутрішні джерела інвестування залежать від рівня доходів, форм їхнього споживання, процента, наявності кредитних засобів. Зовнішнє інвестування розглядається в контексті зовнішньої торгівлі, стимулює економічне зростання, але потребує державного регулювання	Передумовами активізації інвестування є цілеспрямоване законодавство (зокрема, митне), підпорядковане ідеї залучення інвестицій у промисловість, удосконалення діяльності суспільних інститутів, запобігання імпорту товарів, пільговий режим оподаткування, формування суспільної підприємницької ідеології, створення кредитно-банківської системи та відповідної інфраструктури, розвиток державної системи освіти і підготовка фахівців, стимулювати винахідництва та створення розгалуженої мережі державних науково-дослідних установ, підготовка кадрів, ідеологічне виховання нації засобами масової інформації та через систему освіти
Друга пол. XIX ст. – поч. XX ст.	Інвестиційна доктрина К. Маркса, Ф. Енгельса, В. Леніна	Інвестування за умов капіталізму є причиною породження соціального конфлікту та розшарування суспільства. Інвестиції – це функція від прибутку і не залежать від розмірів заробітної плати. Всі заощадження здійснюються капіталістами з метою реінвестиції, що автоматично знову вкладають увесь прибуток незалежно від розмірів очікуваних доходів. Інвестування мають здійснюватися переважно у досягнення науково-технічного прогресу, чому повинна сприяти держава. Зовнішня інвестиційна політика будується на концепції імперіалізму	Проблеми стимулювання інвестицій не існує. Мотивом, що стимулює розширене відтворення, є нагромадження заради нагромадження. Ціна пропозиції капіталу в такому разі дорівнюватиме нулю. Інтенсифікація інвестування не узалежнюється від ставки процента, а спричиняється надлишком капіталу та зменшенням прибутковості. Рух інвестицій зумовлюється пошуком прибуткової сфери застосування. Активізація процесу інвестування пов'язується із збільшенням кількості та могутності монополій. Специфічним чинником, що сприяє дії основного мотиву інвестування, є інновації

Продовження табл.

1	2	3	4
Друга пол. XIX ст. – поч. XX ст.	Представники неокласичної теорії (І. Фішер, К. Менгер, С. Бем-Баверк, Ф. Візер, Дж. Кларк, Л. Вальрас, А. Маршалл)	Трансформація класичної інвестиційної концепції в неокласичну. На відміну від класичної концепції стихійних ринкових механізмів, неокласична в умовах обмеженості капіталів більш детально аналізує фактори впливу на процес інвестування. Однак аналіз позбавляється макроекономічних ознак, зводиться до мікроекономічного рівня, вирішує проблеми конкретного суб'єкта господарювання. Розробляються теорії граничної продуктивності інвестицій. Інфляція та фіскальна політика держави вважаються основними чинниками дестабілізації інвестиційних процесів	Передумовою інвестування є ефективність виробництва та можливість започаткування нових виробництв, де гранична продуктивність завжди вища, ніж у традиційних. На активізацію інвестування впливає рівень ставки процента та можливість отримання певних вигід (зокрема, надприбутків, що починаються на ставці процента). Активізації інвестиційних потоків сприяє створення державних грошових інститутів та формування вираженої кредитно-грошової політики. Як могутній автономний чинник інвестицій розглядаються інновації. Як чинник іноземного інвестування розглядається стійкість національної валюти
Кінець XIX ст. – поч. XX ст.	Форматори інвестиційної концепції ринкової рівноваги (К. Віксель, Г. Кассель, Е. Ліндаль, Д. Гобсон, А. Пігу, Р. Хоутрі, Дж. Робінсон, Е. Чемберлін, Й. Шумпетер)	Концепція має на меті створення механізму саморегулювання економіки за активної участі держави. Формування активної інвестиційної політики держави, обмеженої зовнішньою сферою щодо мікроекономічних регуляторів. Надання важливої функції іноземному інвестуванню. Посилення монополістичних тенденцій. Доказ інвестиційної природи економічного циклу, розробка принципу акселерації, теорії «очікування» учасників інвестиційного процесу	Зростання обсягів інвестування підтримується низьким рівнем процентних ставок, маніпулювання якими здійснює держава через банківську систему; застосуванням фіскальних та регламентуючих методів (субсидування, встановлення квот та тарифів, контроль за ціноутворенням), але таких, що не гальмують вільної дії ринкових механізмів. Інвестиційний бум зумовлюють відповідний рівень заощаджень, розвиток перспективних галузей, науки і техніки, інновації. Виникненню інституційних інвесторів сприяють монополістичні переваги
Поч. XX ст.	Представники кейнсіанської та нео-кейнсіанської теорій (Дж. Кейнс, Е. Хансен, Р. Харрод, Дж. Хікс, О. Домар, П. Самуельсон)	Розробка механізмів інвестиційного мультиплікатора та акселератора. Розгляд інвестицій як поточного приросту цінності капітального майна в результаті виробничої діяльності, частки доходу, що не була використана для споживання. Відстоювання свідомого впливу держави на грошову та інвестиційну сфери. Розробка механізму державного регулювання інвестиційних процесів за умов кризових явищ. Підтримка протекціонізму, захист національної економіки від іноземних інвестицій. Нехтування мотивами поведінки індивідуального інвестора	Обсяг інвестування обумовлено рівнем заощаджень та норми процента (граничною ефективністю інвестування); рівнем податків та очікуваної рентабельності; розвитком кон'юнктури. Стимулюванню інвестиційного процесу сприяють створення державою відповідних умов та спеціальних інститутів, ефективної грошово-кредитної, податкової та бюджетної політики, митного законодавства; державні інвестиції в пріоритетні галузі, інновації; система держзамовлень і держзакупівель, субсидування корпорацій, виховання нових споживчих потреб (застосування прямого та опосередкованого впливу держави)

Закінчення табл.

1	2	3	4
XX ст.	Представники інституціональних теорій (М. Портер, А. Ругман, Дж. Даннінг, Т. Веблен, А. Шпітгоф, Дж. Коммонс, С. Вінтер, В. Мітчелл, Р. Коуз, А. Берлі, Г. Мінз, С. Чейз, В. Росту, Д. Белл, Дж. Гелбрейт)	Відстоювання принципів національних пріоритетів, права держави формувати напрями розвитку та регулювання економіки, визначальної ролі суспільних інтересів над приватними, підпорядкування індивідуальних дій колективним. Розробка концепцій поведінки фірм, аналіз складових інвестиційного клімату (крім економічних, ще й соціальних, політичних, правових, етичних, психологічних, екологічних). Наголос на необхідності поєднання державного управління інвестиційними процесами та лібералізації іноземного підприємництва, стимулювання внутрішнього інвестування	Інвестиційній активності сприяє інституціональна будова суспільства; реформування суспільних інститутів; створення відповідного правового середовища; ефективна урядова політика; сталість грошово-кредитних відносин, стабільність банківської системи; планування техноструктури, підтримка інновацій; формування галузей з надвисокими прибутками, нових ринків; розвиток підприємництва та ідеології. Інвестиційний клімат більшою мірою залежить від ендегенних, ніж від екзогенних чинників, що формують «даймонд». Розвиток інвестування узалежнюється від процесів транснаціоналізації та зовнішньої політики держави
XX ст.	Представники неокласичної доктрини міжнародного руху капіталів (К. Віксель, Рю. Солоу, Р. Лукас, Е. Хекшер, Б. Олін, П. Самуельсон, Дж. Фламінг)	Дослідження мотивів поведінки індивідуального інвестора в контексті міжнародної інвестиційної діяльності. Приділення виключної уваги іноземному інвестуванню (зокрема, прямому через ТНК). Передбачається активний вплив держави (однак утримання від прямого управління) на національні та міжнародні макроекономічні взаємозв'язки, інструментом якого є рух інвестицій	Активізація інвестування зумовлена схильністю до диверсифікації вкладень. На неї впливають рівень факторонасиченості та фактороінтенсивності, економічної та політичної ризикованості; фіскальна, митна та антиінфляційна політика, розвиток інституцій, інтенсивність експорту та імпорту, розвиток валютного ринку, стан платіжного балансу, технологічний розвиток, підтримка інновацій

Джерело: [1-8].

Синтез наведених у таблиці даних дозволяє зробити висновок, що в процесі розвитку цивілізованого суспільства все більшою мірою акцентується увага на зв'язку між поживавленням інвестиційної діяльності та економічним зростанням. Відмінність здебільшого полягає у підходах щодо визначення джерел інвестування, їх форм, сфер застосування, очікуваного ефекту, ролі держави в управлінні інвестиційною діяльністю, та, відповідно, створенні передумов, що сприяють активізації інвестування. Лише представники критичної течії розглядали інвестування як дестабілізуючий фактор, однак разом з тим, зазначали, що виконання державою покладених на неї функцій відносно управління цим процесом має врівноважувати макроекономічну ситуацію.

Наприкінці XX ст. – на початку XXI ст. У. Шарп, Л. Гітман, Дж. Розенберг, Е. Долан, Д. Ліндсей, К. Макконнел, С. Брю, Д. Белл, Боді Зві та інші науковці пов'язують активізацію інвестування з розвитком науки і техніки, людського капіталу, стимулюванням інновацій та ноу-хау. Українські економісти, зокрема І. Бланк, А. Гойко, А. Музиченко, А. Череп, підтримуючи сформовані міжнародні концепції, обґрунтовують важливість спрямування інвестицій у розвиток високотехнологічних галузей. Дедалі більшої значущості закордонні та вітчизняні вчені надають державному регулюванню інвестиційної діяльності, свідомому впливу на фактори, що зумовлюють формування інвестиційної привабливості та розробленню державних стратегій економічного розвитку з врахуванням національної специфіки.

Особливості розвитку національної економіки завжди мали вагомий вплив на формування інвестиційної політики держави, свідченням чому була розробка модифікованих та альтернативних інвестиційних теорій XVIII-XIX ст. XX ст. ознаменувалося неодно-

значним підходом до трактування самого поняття інвестицій та, відповідно, й визначення державної стратегії щодо забезпечення інвестиційної привабливості як важливої передумови економічного розвитку. Так, у соціалістичних країнах, де основною функцією інвестиційної діяльності було підвищення обсягів виробництва продукції переважно військово-промислового комплексу та важкої промисловості, поняття інвестицій вважалося синонімом капітальних вкладень, а одержання прибутку від інвестування у більшості випадків не ставилося за мету. У капіталістичних країнах головною ж функцією інвестиційної діяльності вважається зростання доходу або одержання прибутку. При адміністративно-командній економіці термін «інвестиції» майже не був вживаним, замість цього у господарській діяльності були розповсюджені такі терміни, як «капітальні вкладення», «довгострокові вкладення», «вкладення в основні фонди» тощо. Кожна держава формувала власні пріоритети щодо здійснення інвестиційної діяльності та, відповідно, використовувала специфічні засоби впливу на рівень інвестиційної привабливості.

Важливим підґрунтям розгортання сучасних інвестиційних процесів стала марксистсько-ленінська концепція руху іноземного капіталу, що виникла на тлі бурхливого розвитку міждержавної міграції капіталів. Сьогодні її втілення проявляється в процесі глобалізації економік країн світу і у створенні міжнародних інтеграційних угруповань, на кшталт СОТ, ЄС, ЄП, НАТО тощо.

Практичний інтерес представляють дослідження підходів Дж. Кейнса та його послідовників стосовно механізмів мультиплікатора та акселератора. Взаємозалежність цих понять настільки виражена, що їх можна синтезувати в одне поняття. Саме вони актуалізують дискусії багатьох учених сучасності з приводу того, що є первинним – інвестиції або економічне зростання.

Незважаючи на це, майже всі науковці одностайні у тому, і з цим треба погодитись, що саме інвестування задає темпи економічному зростанню і впливає на формування конкурентоспроможності країни, створює перспективи подальшого суспільного розвитку.

Висновки і пропозиції. Виходячи з викладеного вище, можна констатувати, що інвестиції є одним з основних факторів економічного пожвавлення в країні. В зв'язку з цим інвестиційна діяльність завжди знаходилася у центрі уваги провідних науковців, а формування сприятливого інвестиційного середовища неподільно пов'язувалося з управлінською функцією держави. Трансформація підходів до управління інвестиційною привабливістю в історичному поступі суспільного розвитку свідчить про нарощення управлінської функції держави з одночасним застосуванням обмежень щодо її прямого впливу на процес інвестування. Акценти переміщуються з безпосереднього втручання держави на створення сприятливих умов для розвитку інвестиційної діяльності в країні. При цьому перевага надається заходам впливу на екзогенні чинники, тобто фактори внутрішнього розвитку країни, що стимулюють, або, навпаки, стримують пожвавлення інвестиційних процесів.

Сьогодні особливості економічного розвитку кожної країни мають бути покладені в основу розробки концепцій управління інвестиційною привабливістю. Рівень інвестиційної активності, особливо стосовно іноземного інвестування, потребує узгодження із ступенем економічного розвитку країни. Це дозволяє розробити ефективний механізм регулювання інвестиційної діяльності та формалізовано обґрунтувати необхідний обсяг інвестування, що забезпечить його раціональне засвоєння та використання відповідно до сформованих умов національного розвитку.

Список використаних джерел

1. Боди З. Принципы инвестиций / Боди Зви, Кейн Алекс, Маркус Алан; пер. с англ. – [4-е изд.]. – М.: Вильямс, 2002. – 984 с.

2. Гитман Л. Дж. Основы инвестирования / Л. Дж. Гитман, М. Д. Джонк; пер. с англ. – М.: Дело, 1997. – 1008 с.
3. Гриньов А. В. Сучасні тенденції прямого іноземного інвестування в умовах глобалізації економічного розвитку і світової фінансової кризи [Електронний ресурс] / А. В. Гриньов, К. П. Покатаєва // Економічний простір: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2009. – № 25. – С. 5-15. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_25/griniov.htm.
4. Даниленко А. А. Світові тенденції та особливості розвитку прямих іноземних інвестицій / А. А. Даниленко // Фінанси України. – 2009. – № 4. – С. 99-108.
5. Ланченко Є. О. Історичні аспекти розвитку інвестиційних процесів / Є. О. Ланченко // Економіка АПК. – 2005. – № 12. – С. 86-92.
6. Музиченко А. С. Державне регулювання інвестиційної діяльності: монографія / А. С. Музиченко. – К.: Наук. світ, 2001. – 345 с.
7. Розенберг Дж. М. Инвестиции: терминологический словарь / Дж. М. Розенберг. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 400 с.
8. World Investment Report 2009: Transnational Corporations, Agricultural Production and Development [Електронний ресурс]. – New York and Geneva: UNCTAD, 2009 – Режим доступу: http://www.unctad.org/en/docs/wir2009_en.pdf.